سلامت و آموزش در دوران کودکی
JOURNAL OF CHILDHOOD HEALTH AND EDUCATION

Winter 2026. Volume 6. Number 4

Research Paper

Predicting Self-Control and Self-Regulation Based on Moral Intelligence in Female Adolescents

Hamideh Atabi[1], ***Najaf Tahmasebi Pour**[1], **Mohammad Hossein Babazadeh**[1]

1. Department of Psychology and Educational Sciences, Faculty of Humanities, Shahid Rajaee Teacher Training University, Tehran, Iran.

Use your device to scan and read the article online

Citation Atabi, H., Tahmasebi Pour, N., & Babazadeh, M.H. (2026). [Predicting Self-control and Self-regulation Based on Moral Intelligence in Female Adolescents (Persian)]. *Journal of Childhood Health and Education*, *6(4)*, 582-595. https://doi.org/10.22034/JECHE.6.4.381.2

https://doi.org/10.22034/JECHE.6.4.381.2

Received: 02 Jun 2025
Revised: 12 Nov 2025
Accepted: 30 Dec 2025
Available Online: 01 Jan 2026

ABSTRACT

Background and Aim Adolescence is a sensitive and crucial period for the development of self-control and self-regulation capacities, where moral intelligence can act as a key factor influencing adolescents' developmental trajectory. The aim of the present study was to predict self-control and self-regulation based on moral intelligence in adolescent girls.

Research Methods The present study is applied in terms of purpose and descriptive-correlational and predictive in nature. The statistical population consisted of all ninth-grade female students in Tehran's first-level secondary schools in the 2023-2024 academic year. The sample size was calculated as 335 individuals based on Kline's criterion, and the sample was selected using multi-stage random cluster sampling. The Moral Intelligence Questionnaire by Lennick and Kiel (2005), the Self-Regulation Questionnaire by Bouffard (1995), and the Self-Control Questionnaire by Tangney (2004) were used for data collection. Before data analysis, the assumptions of normal distribution of data were examined using the Kolmogorov-Smirnov test. Data analysis was performed using SPSS software, version 27. Descriptive statistics, as well as simultaneous and multivariate regression analyses through the stepwise method, were applied.

Results Moral intelligence positively and significantly predicted 15% of the variance in self-control and 6% of the variance in self-regulation. Additionally, moral intelligence was found to predict 21% of the combined variance in self-regulation and self-control among adolescents.

Conclusion In summary, the results showed that moral intelligence plays a significant role in the self-control and self-regulation of adolescent girls. Paying attention to moral dimensions alongside cognitive and emotional factors can provide a more comprehensive understanding of the mechanisms affecting self-control and self-regulation.

Keywords Adolescents, Moral entelligence, Self-control, Self-regulation

Corresponding Author:
Najaf Tahmasebi Pour, Associate Professor.
Address: Department of Psychology and Educational Sciences, Faculty of Humanities, Shahid Rajaee Teacher Training University, Tehran, Iran.
Tel: +98 (912) 1985642
E-Mail: ntahmasbipour@sru.ac.ir

Copyright © 2026 The Author(s);
This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-By-NC: https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

سلامت و آموزش در دوران کودکی
JOURNAL OF CHILDHOOD HEALTH AND EDUCATION

Extended Abstract

Introduction

Adolescence is a critical stage that requires the development of self-management skills, such as self-control and self-regulation. These skills play a crucial role in adolescents' psychosocial adjustment and academic achievement (Duckworth et al., 2019; Shai & Yang, 2025). Conversely, weakness in these skills makes a person susceptible to academic failure and aggression (Laird et al., 2011). On the other hand, moral intelligence, with components, such as honesty, responsibility, and compassion (Aladamat et al., 2020), can provide a suitable motivational and cognitive platform for strengthening self-management. Despite the theoretical importance of this relationship, evidence in the Iranian context is scant and sometimes inconsistent. Several studies have addressed a positive relationship between moral intelligence and self-control (Manavipour, 2016; Shaabani et al., 2023) and self-regulation (Arashtnab et al., 2022; Hesampour and Rezaei, 2023). It is also necessary to consider the role of gender in this relationship, as adolescent girls may exhibit distinct patterns in moral development and self-regulation due to specific social pressures. This study aimed to identify the predictive role of moral intelligence on self-control and self-regulation in adolescent girls.

Research Methods

The present descriptive-correlational predictive study was fundamental in terms of its purpose and implementation. The statistical population was female ninth-grade students in Tehran in the 2023-2024 academic year. Using multi-stage cluster random sampling, 251 individuals were selected as the final sample. The instruments used were the Lenick and Keel's Moral Intelligence Questionnaire (2005), the Tangey's Self-Control Scale (2004), and the Bouffard's Self-Regulation Questionnaire (1995). After obtaining informed consent and administering the questionnaires, the data were analyzed using Pearson's correlation coefficient, multiple and stepwise regression analysis with SPSS software, version 27.

Findings

In this study, 251 ninth-grade female students with an average age of 15 participated. To test the main hypothesis, multiple regression analysis was performed, and the model results are presented in Table 1.

The results presented in Table 1 indicate that the multiple regression model of moral intelligence had significant predictive power for adolescents' self-control and self-regulation. The multiple correlation coefficient (R = 0.461) reflected a relatively strong relationship between the variables examined. The coefficient of determination (R^2=0.212) showed that about 21% of the variance of self-control and self-regulation was explained by moral intelligence. Also, the overall significance of the regression model was confirmed (F=0.535 and P=0.05) and the model had a good fit to predict the criterion variables. Also, the findings of the regression analysis showed that moral intelligence was a significant predictor of adolescents' self-control and self-regulation (β=0.461, T=0.731). The regression coefficient (B=0.018) indicated that for each unit increase in the moral intelligence score, the self-control and self-regulation score increased by 0.025 units.

Conclusion

The findings of this study showed that moral intelligence was a positive and significant predictor of self-control and self-regulation in adolescent girls. These results are consistent with previous studies (Feng et al., 2024). The components of moral intelligence create an internal value framework that motivates adolescents to align their behaviors with these standards. This coordination requires the use of self-control to restrain conflicting impulses and the use of self-regulatory strategies to plan and monitor behavior in line with ethical goals. In other words, moral intelligence provides moral reason and direction for self-management.

Table 1. Multiple regression model and coefficient estimates for the predictive role of moral intelligence on adolescents' self-control and self-regulation

Model	R	R^2	F	P	B	SE	Beta	t	P
1	461.0	212.0	535.0	05.0>	018.0	025.0	461.0	311.7	001.0>

Atabi., et al. (2025) Predicting Self-control and Self-regulation Based on Moral Intelligence in Female Adolescents. *J Child Health Educ: 6*(4), 582-595.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This article is derived from a master's thesis with the approved proposal code number 3003 at Shahid Rajaee Teacher Training University, Tehran. In order to comply with professional ethics and prevent any possible bias, all questionnaires were completed and collected without first and last names. Participation and filling out the questionnaires was completely voluntary and free from any coercion. The subjects were assured that all answers would remain confidential and only the overall result would be announced, and they were asked to answer the questionnaires with utmost accuracy and honesty.

Funding

This article was a extracted from the master's thesis Hamideh Atabi, approved by the in Department of Psychology and Educational Sciences, Faculty of Humanities, Shahid Rajaee Teacher Training University, Tehran. This research did not receive any grant from funding agencies in the public, commercial, or non-profit sectors.

Authors contributions

The initial writing of this article was based on the master's thesis of the first author. The second author, as the supervisor and corresponding author, was responsible for content guidance and methodological supervision. The third author reviewed, integrated, and final edited the article.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are deeply grateful to all the students who participated and cooperated in this study.

سلامت و آموزش در دوران کودکی
JOURNAL OF CHILDHOOD HEALTH AND EDUCATION

مقاله پژوهشی

پیش‌بینی خودکنترلی و خودتنظیمی براساس هوش اخلاقی در نوجوانان دختر

حمیده عتابی[۱]، *نجف طهماسبی‌پور[۱]، محمدحسین بابازاده[۱]

۱. گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم‌انسانی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران.

Use your device to scan and read the article online

Citation Atabi, H., Tahmasebi Pour, N., & Babazadeh, M.H. (2026). [Predicting Self-control and Self-regulation Based on Moral Intelligence in Female Adolescents (Persian)]. *Journal of Childhood Health and Education*, *6(4)*, 582-595. https://doi.org/10.22034/JECHE.6.4.381.2

https://doi.org/10.22034/JECHE.6.4.381.2

تاریخ دریافت: ۱۲ خرداد ۱۴۰۴
تاریخ اصلاح: ۲۱ آبان ۱۴۰۴
تاریخ پذیرش: ۱۰ دی ۱۴۰۴
تاریخ انتشار: ۱۱ دی ۱۴۰۴

چکیده

زمینه و هدف نوجوانی دوره‌ای حساس و تعیین‌کننده در شکل‌گیری ظرفیت‌های خودکنترلی و خودتنظیمی است که هوش اخلاقی می‌تواند به‌عنوان عاملی کلیدی، مسیر رشد نوجوانان را تحت‌تأثیر قرار دهد. هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی خودکنترلی و خودتنظیمی براساس هوش اخلاقی در نوجوانان دختر بود.

روش پژوهش مطالعه حاضر ازنظر هدف بنیادی و ازنظر ماهیت توصیفی از نوع همبستگی و پیشبین است. جامعه آماری موردنظر را کلیه دانش‌آموزان دختر سال نهم مقطع متوسطه اول شهر تهران در سال تحصیلی ۲۰۲۳-۲۰۲۴ تشکیل دادند. حجم نمونه براساس ملاک کلاین ۳۳۵ نفر محاسبه و گروه نمونه با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی و چندمرحله‌ای انتخاب شدند. جهت سنجش متغیرهای موردپژوهش از پرسش‌نامه‌های هوش اخلاقی لنیک و کیل (۲۰۰۵)، خودتنظیمی بوفارد (۱۹۹۵)و خودکنترلی تانجی (۲۰۰۴) استفاده شد. پیش از تجزیه‌وتحلیل داده‌ها، مفروضه‌های نرمال بودن توزیع داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف بررسی شد. از روش‌های آمار توصیفی، رگرسیون هم‌زمان و چندمتغیری به شیوه گام‌به‌گام و نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۷ استفاده گردید.

یافته‌ها نتایج تحلیل داده‌ها حاکی از آن بود که متغیر هوش اخلاقی ۱۵درصد از واریانس خودکنترلی و ۶ درصد از واریانس خودتنظیمی را به‌صورت مثبت و معنی‌دار پیش‌بینی می‌کند. همچنین هوش اخلاقی می‌تواند پیش‌بینی‌کننده ۲۱درصد از واریانس خودتنظیمی و خودکنترلی در نوجوانان باشد.

نتیجه‌گیری نتایج نشان داد هوش اخلاقی نقش قابل‌توجهی در خودکنترلی و خودتنظیمی نوجوانان دختر دارد. توجه به ابعاد اخلاقی در کنار عوامل شناختی و هیجانی می‌تواند درک جامع‌تری از مکانیسم‌های مؤثر بر خودکنترلی و خودتنظیمی فراهم آورد.

کلیدواژه‌ها نوجوانان، هوش اخلاقی، خودکنترلی، خودتنظیمی

* **نویسنده مسئول:**
دکتر نجف طهماسبی‌پور
نشانی: تهران، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، دانشکده علوم‌انسانی، گروه روانشناسی و علوم تربیتی.
تلفن: ۱۹۸۵۶۴۲ (۹۱۲) ۹۸+
رایانامه: ntahmasbipour@sru.ac.ir

Copyright © 2026 The Author(s);
This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-By-NC: https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

مقدمه

دوره نوجوانی به‌عنوان یکی از مراحل بنیادین تحول روانی و اجتماعی، با تغییرات فیزیولوژیک، شکل‌گیری هویت و ضرورت انطباق با نقش‌های اجتماعی جدید همراه است (ازلوت و همکاران[1]، ۲۰۲۴؛ لیو و وانگ[2]، ۲۰۲۴). نوجوانان که حدود ۱۶ درصد از جمعیت جهان را به خود اختصاص می‌دهند (جولیانسن و همکاران[3]، ۲۰۲۴؛ یونیسف[4]، ۲۰۱۸)، در مسیر گذار از وابستگی به استقلال عملکردی، نیازمند سازگاری با مجموعه‌ای از انتظارات پیچیده محیطی هستند (لیو و همکاران[5]، ۲۰۲۲). در این مسیر، چالش‌های مرتبط با خودکنترلی[6]، ازجمله تعارض میان انجام تکالیف تحصیلی و وسوسه‌های رسانه‌های اجتماعی یا ایجاد تعادل بین میل به استقلال و پذیرش قوانین، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (ویلیامز و همکاران[7]، ۲۰۲۴).

خودکنترلی که توانایی تنظیم افکار، هیجانات و رفتارهای تکانشی[8] تعریف می‌شود، فرد را قادر می‌سازد تا با مدیریت تکانه‌های درونی، هنجارهای فردی و اجتماعی را رعایت کرده و اهداف بلندمدت را بر لذت‌های آنی مقدم دارد (سان و همکاران[9]، ۲۰۲۴؛ داکورث و همکاران[10]، ۲۰۱۹). این ظرفیت که به‌عنوان توانایی تعدیل پاسخ‌ها در برابر محرک‌های مسلط نیز تلقی می‌گردد (برترمز[11]، ۲۰۱۲)، عاملی کلیدی در تصمیم‌گیری آگاهانه، مدیریت هیجانات و پیشگیری از واکنش‌های تکانشی در نوجوانان محسوب می‌شود (جمشیدی، ۱۳۹۶). دیدگاه‌های نظری متفاوتی درخصوص ماهیت خودکنترلی وجود دارد؛ برخی آن را منبعی نامحدود و برخی دیگر منبعی محدود و نیازمند بازیابی می‌دانند (لی و همکاران[12]، ۲۰۲۴). این سازه که به ابعاد اجرایی و واکنشی تقسیم می‌پذیرد (بریدجت و همکاران[13]، ۲۰۱۵)، به‌عنوان مؤلفه‌ای حیاتی در رفاه اجتماعی عمل کرده (ابوالمعالی و پیله‌رود، ۱۴۰۰) و با مؤلفه‌هایی همچون خود انضباطی[14] و تنظیم هیجانی[15]، نقش اساسی در تسهیل فرآیندهای خودتنظیمی[16] ایفا می‌نماید (شای و یانگ[17]، ۲۰۲۵).

خودتنظیمی نیز به‌عنوان فرآیندی پویا شامل گردآوری اطلاعات، ارزیابی گزینه‌ها و پیامدها، تصمیم‌گیری آگاهانه، توجه به عوامل هیجانی، تعیین اهداف انطباقی و انتخاب راهکارهای مناسب تعریف می‌شود (هاشمی و کشاورز، ۱۴۰۴؛ کاکاوند و همکاران، ۱۴۰۲؛ مک‌کلند و همکاران[18]، ۲۰۱۵). این سازه در نوجوانان نقش کلیدی در سازگاری، پیشرفت تحصیلی و پویایی یادگیری دارد (یازاسی کاباداي و همکاران[19]، ۲۰۲۵؛ مسعودنیا و همکاران، ۱۴۰۴؛ مهدی‌زاده و همکاران، ۱۴۰۳) و یادگیرندگان خودتنظیم در تدوین اهداف، نظارت بر رفتار و تحقق اهداف آموزشی موفق‌تر عمل می‌کنند (جماریس و هارتاتی[20]، ۲۰۱۷).

دراین‌میان، هوش اخلاقی[21] به‌عنوان یکی از ابعاد هوش (استرنبرگ[22]، ۲۰۱۹) و متشکل از چهار مؤلفه اساسی درست‌کاری، مسئولیت‌پذیری، دلسوزی و بخشش است (الادامت و همکاران[23]، ۲۰۲۰) که پایه‌ای برای تصمیم‌گیری و رفتارهای اخلاقی فراهم می‌کند (مهرعلیان و همکاران، ۱۴۰۲). این ظرفیت شناختی-عاطفی بر توانایی انتخاب و انجام عمل اخلاقی مناسب در موقعیت‌های چالش‌برانگیز تمرکز دارد (گاردنر[24]، ۱۹۸۳) و برخلاف تصور رایج، ماهیتی اکتسابی داشته و از طریق یادگیری و تجربه توسعه می‌یابد (محمدی و همکاران، ۱۴۰۳).

شواهد پژوهشی حاکی از آن است که سطوح بالای خودکنترلی با بهبود عملکرد تحصیلی، روابط اجتماعی، رفاه روانی و شادکامی مرتبط است (گئو و همکاران[25]، ۲۰۲۴؛ د رایدر[26]، ۲۰۲۴). همچنین خودکنترلی و خودتنظیمی به‌عنوان متغیرهای واسطه در رابطه بین انگیزش و بهزیستی روانی عمل می‌کنند (فنگ و ینگ[27]، ۲۰۲۴). در این زمینه، هوش اخلاقی با ارتقای خودکنترلی، خوش‌بینی علمی و کاهش رفتارهای بزهکارانه، نقش تعیین‌کننده‌ای در بهبود عملکرد و سازگاری نوجوانان دارد (معنوی‌پور، ۱۳۹۵؛ قلی‌پور و همکاران، ۱۴۰۲؛ شعبانی و ساجدی، ۲۰۲۳). افزون‌براین، هوش اخلاقی از طریق تقویت تاب‌آوری و هیجان‌های اخلاقی، زمینه‌ساز بهبود یادگیری خودتنظیمی و عملکرد تحصیلی می‌گردد (ارشتناب و همکاران[28]، ۲۰۲۲؛ حسام‌پور و رضایی، ۱۴۰۲).

باتوجه‌به اینکه بسیاری از چالش‌های سلامت در بزرگسالی ریشه در دوران کودکی و نوجوانی دارد (آکانده و همکاران[29]، ۲۰۲۴) و نوجوانان زمان قابل‌توجهی را در تعاملات اجتماعی

1. Ezelote, C.J. & et al.
2. Liu, X. Q., & Wang, X.
3. Juliansen, A. et al.
4. United Nations Children's Fund
5. Liu, X. Q. & et al.
6. self-control
7. Willems, Y. E. & et al.
8. Impulsive behaviors
9. Sun, C. & et al.
10. Duckworth, A. L. & et al.
11. Bertrams A.
12. Li, J. & et al.
13. Bridgett, D. J. & et al.
14. Self-discipline
15. Emotional regulation
16. self-regulation
17. Shi, Y., & Yang, H.
18. McClelland, M. M. & et al.
19. Yazıcı-Kabadayı, S. & et al.
20. Jamaris, M., & Hartati, S.
21. moral intelligence
22. Sternberg, R. J.
23. Al-Adamat, A. & et al.
24. Gardner, H.
25. Guo, Y. F. & et al.
26. De Ridder, D.
27. Feng, Y., & Yang, Q.
28. Areshtanab, H. N. & et al.
29. Akande, O. W. & et al.

با همسالان سپری می‌کنند، بررسی این سازه‌ها حائز اهمیت است. دختران به‌دلیل بلوغ زودرس و فشارهای اجتماعی خاص، الگوهای متمایزی در رشد هوش اخلاقی و خودتنظیمی نشان داده و در معرض چالش‌های اخلاقی و هیجانی بیشتری هستند. خودتنظیمی و خودکنترلی با تعدیل افکار و رفتار، نقش حیاتی در بهبود روابط فردی و اجتماعی ایفا می‌کنند و ضعف در این مهارت‌ها با رفتارهای مشکل‌سازی همچون پرخاشگری، اعتیاد به اینترنت و بزهکاری همراه است (لایرد و همکاران[30]، ۲۰۱۱).

هوش اخلاقی به‌عنوان حوزه‌ای پژوهشی نوظهور، در نهادینه‌سازی ارزش‌های اخلاقی و توانمندسازی افراد برای مواجهه با چالش‌های اخلاقی نقش کلیدی دارد (باگچی و همکاران[31]، ۲۰۲۴). براین‌اساس فرضیه اصلی پژوهش عبارت است از این‌که هوش اخلاقی با خودکنترلی و خودتنظیمی در نوجوانان دختر رابطه معناداری دارد.

فرضیه فرعی اول پژوهش عبارت‌اند از هوش اخلاقی با خودکنترلی در نوجوانان دختر رابطه معناداری دارد.

فرضیه فرعی دوم پژوهش عبارت‌اند از هوش اخلاقی با خودتنظیمی در نوجوانان دختر رابطه معناداری دارد.

روش پژوهش

طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان

پژوهش حاضر برحسب هدف بنیادی و از نظر اجرا توصیفی از نوع همبستگی و پیشبین بوده است. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه دانش‌آموزان دختر ۱۵ ساله پایه نهم مقطع متوسطه اول شهر تهران در سال تحصیلی ۲۰۲۳-۲۰۲۴ تشکیل داده‌اند. حجم نمونه براساس ملاک کلاین[32] (۲۰۲۳)، بدین صورت که جمع تعداد گویه‌های هر سه پرسش‌نامه،۶۷ بر عدد ۵ ضرب شده و۳۳۵نفر از مناطق چهارگانه شهر تهران تعیین گردید. در این پژوهش از روش نمونه‌گیری تصادفی، خوشه‌ای و چندمرحله‌ای استفاده گردیده است. روش نمونه‌گیری بدین صورت بود که ابتدا از مناطق ۱۹گانه شهر تهران،۴منطقه (نواحی شمال (۲)، جنوب (۱۹)، غرب (۵)و شرق (۴)) به‌طور تصادفی انتخاب شدند. سپس در هریک از این مناطق، ۱مدرسه از بین تمامی مدارس دولتی دخترانه مقطع متوسطه اول و از بین دانش‌آموزان پایه نهم آن مدرسه، ۸۳ نفر به‌صورت تصادفی انتخاب گردیدند. نمونه‌گیری و تکمیل پرسش‌نامه ها به‌صورت حضوری انجام شد. ازین تعداد، ۲۵۱ پرسش‌نامه قابل‌تجزیه‌وتحلیل بود و نمونه آماری مطالعه حاضر را تشکیل داد.

ملاک‌های ورود شامل نداشتن مشکل خاص روانی و علاقه‌مندی نسبت به مشارکت در پژوهش و ملاک‌های خروج شامل اعلام عدم تمایل دانش‌آموز به ادامه تکمیل پرسش‌نامه‌ها بود.

ابزارهای پژوهش

پرسش‌نامه هوش اخلاقی[33] (۲۰۰۵)

این پرسش‌نامه را لینک و کیل[34]، در سال ۲۰۰۵ به‌منظور سنجش هوش اخلاقی برای جامعه عمومی تدوین کرده‌اند. این پرسش‌نامه دارای ۴۰ سؤال و ۱۰ خرده‌آزمون می‌باشد و طیف گزینه‌ها از هرگز تا همه مواقع را در بر می‌گیرد. شیوه نمره‌گذاری در این آزمون به روش لیکرت و به‌صورت ۵ درجه‌ای به‌صورت خودگزارشی است.

جهت نمرهگذاری به طرف اخلاقی بودن است. یعنی هرچه فرد نمره بالاتری را کسب کند دارای هوش اخلاقی بالاتری است. باتوجه‌به کلید نمره‌گذاری به گزینه هرگز نمره ۱، به‌ندرت نمره ۲، بعضی اوقات نمره ۳، در بیشتر مواقع نمره ۴ و در همه مواقع نمره ۵ تعلق می‌گیرد. پس از نمره‌گذاری جمع کل به عدد ۲ تقسیم می‌شود. نمره زیرمقیاس‌های هوش اخلاقی نیز به همین صورت محاسبه می‌شود. حداکثر نمره در این آزمون ۵۰ و حداقل آن ۱۰ می‌باشد و برای هر خرده‌مقیاس بالاترین نمره ۲۰ و پایین‌ترین ۴ است. سازندگان این ابزار، با بهره‌گیری از تحلیل عاملی اکتشافی، ساختار چهارعاملی پرسش‌نامه شامل درستکاری، مسئولیت‌پذیری، همدلی و بخشش را تأیید کرده و پایایی آن را با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۶ مطلوب ارزیابی نمودند (لینک و همکاران، ۲۰۰۵). در مطالعه فروغی و همکاران (۱۳۹۸) روایی به روش تحلیل عاملی اکتشافی تأیید شد. طی پژوهشی در ایران ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۸۵ تعیین شده است (میر صمدی و همکاران، ۱۴۰۳). در این مطالعه با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی، روایی پرسش‌نامه مورد تأیید قرار گرفت و پایایی به روش آلفای کرونباخ پرسش‌نامه ۰/۹۱ به دست آمد.

پرسش‌نامه خودکنترلی[35] (۲۰۰۴)

در سال ۲۰۰۴، مقیاس خودکنترلی را تانجی و همکاران[36]، به‌منظور ارزیابی میزان خودکنترلی افراد به‌عنوان یک صفت برای جامعه عمومی ساخته‌اند. این فرم آزمون دارای ۱۳ عبارت است و آزمودنی باید در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای (هرگز=۱ تا بسیار زیاد=۵) به‌صورت خودگزارشی مشخص سازد. در پژوهش اصلی روایی این مقیاس با ارزیابی همبستگی آن با مقیاس‌های

30. Laird, R. D. & et al.
31. Bagchi, D. & et al.
32. Kline, R. B.
33. Moral Intelligence Questionaire
34. Lennick, D., & Kiel, F.
35. Self-Control Scale
36. Tangney, J. P. & et al.

پیشرفت تحصیلی[37]، سازگاری[38]، روابط مثبت[39] و مهارت‌های بین فردی[40] مورد تأیید قرار گرفته است. همچنین سازندگان به‌منظور هنجاریابی مقیاس خودکنترلی، فرم کوتاه‌شده آن را روی دو نمونه اجرا کردند که ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده در دو گروه ۰/۸۳ و ۰/۸۵ به دست آمد و ضریب پایایی همسانی درونی این مقیاس، ۰/۸۵ گزارش شد (تانجی و همکاران، ۲۰۰۴)؛ روایی محتوایی این پرسش‌نامه توسط کارشناسان داخلی نیز مورد تأیید قرار گرفت (آزاد منش و همکاران، ۱۳۹۹). در ایران ضریب آلفای کرونباخ محاسبه‌شده ۰/۸۷به دست آمد که نشانگر همسانی درونی بسیار خوب پرسش‌نامه است (اکبرزاده و همکاران، ۱۴۰۳). در مطالعه حاضر، روایی صوری و محتوایی با استفاده از روش تحلیل محتوایی مورد تأیید قرار گرفت و پایایی به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمد.

پرسش‌نامه خودتنظیمی[41] (۱۹۹۵)

این پرسش‌نامه، به‌منظور اندازه‌گیری میزان استفاده آزمودنی‌ها از راهبردهای خودتنظیمی، توسط بوفارد و همکاران[42] (۱۹۹۵) برای جمعیت عمومی تهیه شده است. این پرسش‌نامه دارای ۱۴ گویه ۵ گزینه‌ای و ۳ زیرمقیاس شناخت[43]، فراشناخت[44] و انگیزش[45] است. از این تعداد، ۷ گویه به بعد فراشناخت، ۹ گویه به بعد شناخت و ۳ گویه به بعد انگیزش اختصاص دارد. برای هر گویه، ۵ گزینه در نظر گرفته شده است که براساس مقیاس لیکرت از ۱(به‌هیچ‌عنوان با من تطابق ندارد) تا ۵ (کاملاً با من تطابق دارد) قرار داده شده است. پرسش‌نامه دارای گویه‌های معکوس است. سازندگان برای بررسی روایی پرسش‌نامه، از دو روش روایی محتوایی و روایی سازه استفاده نمودند که ساختار دو عاملی ابزار تأیید شد. همچنین در مطالعه اصلی پایایی ابزار به روش ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمد (بوفارد و همکاران، ۱۹۹۵). روایی صوری و محتوایی با استفاده از روش تحلیل محتوایی مورد تأیید متخصصان و صاحب‌نظران داخلی نیز قرار گرفت (جعفری و بریمانی، ۱۴۰۱). پایایی این پرسش‌نامه در پژوهش داخلی ۰/۷۸ به دست آمده است (رضایی راد، ۱۴۰۴). در این مطالعه، روایی سازه در حد مطلوب ارزیابی شد و پایایی به روش آلفای کرونباخ پرسش‌نامه ۰/۷۵ به دست آمده است.

37. Academic achievement
38. Adjustment
39. Positive relationships
40. Interpersonal skills
41. Self-Regulatory Questionnaire
42. Bouffard, T. & et al.
43. Cognition
44. Metacognition
45. Motivation

شیوه اجرا

برای جمع‌آوری داده‌ها ابتدا مجوزهای لازم از مراجع مربوطه کسب و رضایت آزمودنی‌ها جلب شد. سپس پرسش‌نامه‌ها به‌صورت گروهی بر روی آزمودنی‌ها اجرا شد. شیوه کار به این صورت بود که ابتدا به‌منظور آگاهی‌یافتن و جلب‌توجه آزمودنی‌ها توضیحات مختصری در موردپژوهش و اهداف به آن‌ها داده شد. سپس اطلاعات لازم در مورد پرسش‌نامه‌ها و نحوه پاسخگویی به آن نیز توسط محقق در اختیار آزمودنی‌ها قرار می‌گرفت. پیش از انجام تجزیه‌وتحلیل، مفروضه‌های آماری لازم بررسی شدند. مفروضه نرمال بودن توزیع داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف[46] و مشاهده نمودارهای Q-Q[47] ارزیابی شد که نتایج حاکی از برقراری این مفروضه برای تمامی متغیرها بود. برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از آمار توصیفی مانند میانگین و انحراف‌معیار و آمار استنباطی با بهره‌گیری از ضریب همبستگی پیرسون[48] و آزمون رگرسیون هم‌زمان[49] و گام‌به‌گام[50]، استفاده شد و داده‌ها با نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۷ تجزیه‌وتحلیل شدند.

یافته‌ها

در این پژوهش ۲۵۱ دانش‌آموز دختر پایه نهم با میانگین سنی ۱۵ سال شرکت کردند. در جدول شماره ۱ میانگین، انحراف‌معیار، چولگی و کشیدگی متغیرها آمده است.

مطابق با جدول شماره ۱، میانگین و انحراف‌معیار هوش اخلاق به‌ترتیب ۱۴۶/۲۹ و ۲۲/۲۲، خودکنترلی به‌ترتیب ۴۵ و ۶/۰۵، خودتنظیمی به‌ترتیب ۳۳/۵۵ و ۷/۷۵ و خودکنترلی

46. Kolmogorov-Smirnov
47. Quantile-Quantile Plot
48. Pearson correlation
49. Simultaneous multiple regression analysis
50. Stepwise multiple regression analysis

جدول ۱. میانگین، انحراف‌معیار، چولگی و کشیدگی متغیرها

متغیر	میانگین±انحراف‌معیار	ضریب چولگی	ضریب کشیدگی
هوش اخلاقی	۱۴۶/۲۹±۲۲/۲۲	-۰/۵۷	۰/۶۸
خودکنترلی	۴۵±۶/۰۵	۰/۳۳	۰/۰۵
خودتنظیمی	۳۳/۵۵±۷/۷۵	۰/۶۶	۰/۵۶
خودکنترلی و خودتنظیمی	۷۸/۵۵±۸/۷۰	۰/۴۱	۰/۴۶

جدول ۲. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	هوش اخلاقی	خودکنترلی	خودتنظیمی	خودکنترلی و خودتنظیمی
هوش اخلاقی	۱			
خودکنترلی	۰/۳۸۷	۱		
خودتنظیمی	۰/۲۵۱	۰/۲۲۴	۱	
خودکنترلی و خودتنظیمی	۰/۴۶۱	۰/۴۹۶	۰/۷۳۵	۱

P< ۰/۰۱

خودتنظیمی به‌ترتیب ۰/۴۱ و ۰/۴۶ می‌باشد. همچنین میزان چولگی و کشیدگی آن‌ها بین ۰/۵- و ۰/۵ می‌باشد که حاکی از بهنجار بودن داده‌هاست. در جدول شماره ۲ ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش نشان داده شده است.

مطابق با نتایج جدول شماره ۲، بین هوش اخلاقی با خودکنترلی (r=۰/۳۸۷) همبستگی مثبت وجود دارد. همچنین بین هوش اخلاقی و خودتنظیمی (r=۰/۲۵۱) همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. بین متغیر هوش اخلاقی و متغیرهای خودکنترلی و خودتنظیمی نیز همبستگی خطی معناداری وجود دارد (r=۰/۴۶۱).

جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون کولموگروف – اسمیرنوف استفاده شد که مقدار Z در سطح معناداری ۰/۰۵ معنادارنبود، این نتیجه نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع داده‌ها است. برای آزمون فرضیه فرعی اول، از آزمون رگرسیون خطی ساده استفاده شد. نتایج خلاصه مدل و ضرایب آن در جدول شماره ۳ ارائه شده است.

باتوجه‌به نتایج جدول شماره ۳، هوش اخلاقی رابطه‌ای معنادار با خودکنترلی نوجوانان دارد. ضریب همبستگی (R=۰/۳۷۸) و ضریب تعیین (R^2=۰/۱۵۰)، نشان می‌دهند این ارتباط مثبت است و حدود ۱۵ درصد از تغییرات خودکنترلی توسط هوش اخلاقی تبیین می‌شود. این مقدار از نظر آماری معنادار است (P<۰/۰۵) و بیانگر سهم قابل‌توجه هوش اخلاقی در پیش‌بینی خودکنترلی است. یافته‌های مربوط به ضرایب رگرسیون نیز مؤید همین نتیجه است (β=۰/۳۸۷، T=۶/۶۳۲). ضریب رگرسیون (B=۰/۰۱۶) حاکی از آن است که به‌ازای هر واحد افزایش در نمره هوش اخلاقی، نمره خودکنترلی به میزان ۰/۰۱۶ واحد افزایش می‌یابد. برای آزمون فرضیه فرعی دوم، از آزمون رگرسیون خطی ساده استفاده شد. نتایج خلاصه مدل و ضرایب آن به‌ترتیب در جدول شماره ۴ ارائه شده است.

باتوجه‌به نتایج جدول شماره ۴، هوش اخلاقی رابطه‌ای معنادار با خودتنظیمی نوجوانان دارد. ضریب همبستگی (R=۰/۲۵۱) و ضریب تعیین (R^2=۰/۰۶۳)، نشان می‌دهند این ارتباط مثبت است و حدود ۶ درصد از تغییرات خودتنظیمی توسط هوش اخلاقی تبیین می‌شود. این مقدار از نظر آماری در سطح ۰/۰۵ معنادار است. یافته‌های مربوط به ضرایب رگرسیون نیز مؤید همین نتیجه است (β=۰/۲۵۱، T=۴/۰۸۶). ضریب رگرسیون (B=۰/۰۸۷) حاکی از آن است که به‌ازای هر واحد افزایش در نمره هوش اخلاقی، نمره خودتنظیمی به میزان ۰/۰۸۷ واحد افزایش می‌یابد. برای آزمون فرضیه اصلی، تحلیل رگرسیون چندگانه اجرا شد که نتایج مدل در جدول شماره ۵ ارائه شده است.

نتایج جدول شماره ۵ نشان می‌دهد مدل رگرسیون چندگانه متغیر هوش اخلاقی بر خودکنترلی و خودتنظیمی نوجوانان از قدرت پیش‌بینی قابل‌توجهی برخوردار است. براساس یافته‌ها، ضریب همبستگی چندگانه (R=۰/۴۶۱) بیانگر رابطه‌ای نسبتاً قوی بین متغیرهای پژوهش می‌باشد. ضریب تعیین (R^2=۰/۲۱۲) نشان می‌دهد حدود ۲۱ درصد از واریانس متغیرهای خودکنترلی و خودتنظیمی توسط هوش اخلاقی تبیین می‌شود. همچنین، نتایج آزمون F (۰/۵۳۵) و P (۰/۰۵) مؤید معناداری کلی مدل رگرسیون

جدول ۳. خلاصه مدل و ضرایب رگرسیون پیش‌بینی خودکنترلی براساس هوش اخلاقی

مدل	R	R^2	F	Sig	B	SE	Beta	t	Sig
۱	۰/۳۷۸	۰/۱۵۰	۴۳/۹۹۸	<۰/۰۵	۰/۰۱۶	۰/۰۱۶	۰/۳۸۷	۶/۶۳۲	<۰/۰۰۱

جدول ۴. خلاصه مدل و ضرایب رگرسیون پیش‌بینی خودتنظیمی بر اساس هوش اخلاقی

مدل	R	R^2	F	Sig	B	SE	Beta	t	Sig
۱	۰/۲۵۱	۰/۰۶۳	۱۶/۶۹۶	<۰/۰۵	۰/۰۸۷	۰/۰۲۱	۰/۲۵۱	۴/۰۸۶	<۰/۰۰۱

جدول ۵. نتایج مدل و ضرایب رگرسیون چندگانه متغیر هوش اخلاقی بر خودکنترلی و خودتنظیمی نوجوانان

مدل	R	R^2	F	Sig	B	SE	Beta	t	Sig
۱	۰/۴۶۱	۰/۲۱۲	۰/۵۳۵	<۰/۰۵	۰/۰۱۸	۰/۰۲۵	۰/۴۶۱	۷/۳۱۱	<۰/۰۰۱

است و نشان می‌دهد مدل حاضر قابلیت مناسبی برای پیش‌بینی متغیرهای ملاک دارد. همچنین یافته‌های تحلیل رگرسیون جندگانه نشان داد متغیر هوش اخلاقی پیش‌بین معناداری برای خودکنترلی و خودتنظیمی نوجوانان محسوب می‌شود (β=۰/۴۶۱، T=۰/۷۳۱). ضریب رگرسیون (B=۰/۰۱۸) حاکی از آن است که به‌ازای هر واحد افزایش در نمره هوش اخلاقی، نمره خودکنترلی و خودتنظیمی به میزان ۰/۰۲۵ واحد افزایش می‌یابد.

بحث و نتیجه‌گیری

خودکنترلی و خودتنظیمی از عوامل کلیدی در رشد سالم نوجوانان هستند که تحت‌تأثیر ابعاد شناختی و اخلاقی مانند هوش اخلاقی قرار می‌گیرند. در عصر حاضر که نوجوانان با چالش‌های اخلاقی و اجتماعی بی‌سابقه‌ای مواجه‌اند، تقویت خودکنترلی و خودتنظیمی از طریق پرورش هوش اخلاقی مورد توجه است. پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی خودکنترلی و خودتنظیمی براساس هوش اخلاقی به روش توصیفی از نوع همبستگی بر روی جامعه آماری دانش‌آموزان دختر پایه نهم شهر تهران در سال تحصیلی ۲۰۲۳-۲۰۲۴ انجام شد.

نتایج تحلیل فرضیه اصلی نشان داد هوش اخلاقی، خود کنترلی و خودتنظیمی را در نوجوانان دختر پیش بینی می‌کندکه با پژوهش شعبانی و همکاران (۲۰۲۳)، ارشتناب و همکاران (۲۰۲۲)، حسام‌پورو همکاران (۱۴۰۲)، قلی‌پور و همکاران (۱۴۰۲) و معنوی‌پور (۱۳۹۵) همخوان بوده است. این یافته نشان می‌دهد هوش اخلاقی صرفاً بر یک جنبه خاص از خودمدیریتی تأثیر نمی‌گذارد، بلکه می‌تواند بستر شناختی و هیجانی را ایجاد کند که هر دو مهارت در آن رشد می‌کنند. نوجوان با هوش اخلاقی بالا، هم می‌داند به کجا می‌رود، هم چرا به آنجا می‌رود و هم می‌تواند در مسیر، وسوسه‌های انحرافی را مدیریت کند. این یکپارچگی، توضیح می‌دهد که چرا تقویت هوش اخلاقی می‌تواند هم‌زمان بر کاهش رفتارهای تکانشی و بر افزایش رفتارهای هدف‌مند سازنده اثر بگذارد (قلی‌پور و همکاران، ۱۴۰۲؛ شعبانی و همکاران، ۲۰۲۳).

تأکید این پژوهش بر نمونه دختران، یافته‌ها را در بافت خاصی قرار می‌دهد که باتوجه‌به فشارهای اجتماعی مضاعف و انتظارات جنسیتی پیچیده، از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است (جولیانسن و همکاران، ۲۰۲۴). رشد هوش اخلاقی و مهارت‌های خودمدیریتی در دختران می‌تواند به آنان کمک کند تا در مواجهه با این فشارها از تعارضات رابطه‌ای گرفته تا انتظارات کمال‌گرایانه تحصیلی تسلیم شوند و نه با واکنش‌های تکانشی مقابله کنند، بلکه با خودکنترلی آگاهانه و خودتنظیمی فعال، مسیر خود را با انعطاف بیشتری طراحی نمایند.

نتایج تحلیل فرضیه فرعی اول نشان داد هوش اخلاقی با خودکنترلی در نوجوانان دختر رابطه مثبت و معناداری دارد که همسو با یافته‌های پژوهش‌های فنگ و ینگ (۲۰۲۴) و شعبانی و همکاران (۲۰۲۳) بود. پژوهش حاضر حاکی از آن است که نوجوانان دختری که از سطوح بالاتری از هوش اخلاقی برخوردارند، توانایی بیشتری در مهار تکانه‌ها و به تأخیر انداختن لذت‌های آنی از خود نشان می‌دهند. این ارتباط را می‌توان از طریق نقش محوری چارچوب ارزشی درونی‌شده ناشی از هوش اخلاقی تبیین کرد.

ابعاد هسته‌ای هوش اخلاقی شامل درست‌کاری، مسئولیت‌پذیری، و دلسوزی (الادامت و همکاران، ۲۰۲۰) در تعامل با یکدیگر، یک نظام ارزیابی درونی را شکل می‌دهند که فراتر از پاداش و تنبیه‌های بیرونی عمل می‌کند (مهرعلیان و همکاران، ۲۰۲۴). نوجوانی که مؤلفه مسئولیت‌پذیری در او قوی است، تکلیف درسی خود را نه صرفاً برای کسب نمره، بلکه به‌عنوان وظیفه‌ای در قبال آینده خویش و تعهدی نسبت به فرآیند یادگیری می‌نگرد. هنگامی که وسوسه استفاده از شبکه‌های اجتماعی به‌عنوان یک تکانه غالب مطرح می‌شود (ویلیامز و همکاران، ۲۰۲۴)، این چارچوب ارزشی به‌عنوان یک بازدارنده درونی عمل کرده و تعارضی بین لذت آنی و عمل متعهدانه ایجاد می‌کند. حل این تعارض به نفع ارزش درونی‌شده، مستلزم فعال‌سازی منابع خودکنترلی است (برترمز، ۲۰۱۲).

همچنین نتایج تحلیل فرضیه فرعی دوم نشان داد هوش اخلاقی با خودتنظیمی در نوجوانان دختر رابطه مثبت و معناداری داردکه با شواهد پژوهشی همسو است (ارشتناب و همکاران، ۲۰۲۲)، درحالی‌که خودکنترلی بیشتر معطوف به بازداری است، خودتنظیمی بر ساختاردهی فعال شناخت، هیجان و رفتار برای دستیابی به اهداف تأکید دارد (مک‌کلند و همکاران، ۲۰۱۵). هوش اخلاقی از چند جهت، این فرآیند ساختاردهی را تسهیل می‌نماید. نخست، در مرحله تدوین هدف، هوش اخلاقی با فراهم آوردن یک دستگاه ارزشی، به نوجوان کمک می‌کند اهدافی را انتخاب کند که نه‌تنها دست‌یافتنی و چالش‌برانگیز، بلکه با نظام باورهای اخلاقی او همسو و بنابراین معنادار باشند (محمدی و همکاران، ۱۴۰۳).

هدفی مانند کسب مهارت در یک رشته علمی برای خدمت به جامعه در مقایسه با هدف صرفاً بیرونی کسب رتبه برتر، از عمق انگیزشی بیشتری برخوردار بوده و در مواجهه با موانع، پایداری بیشتری ایجاد می‌کند. در مرحله نظارت و کنترل، مؤلفه‌های هوش اخلاقی به‌عنوان معیارهای فراشناختی عمل می‌کنند. فرد از خود می‌پرسد: آیا راهبردی که برای یادگیری این مطلب انتخاب کرده‌ام، درست و مسئولانه است؟ این ارزیابی اخلاقی مستمر از فرآیند، کیفیت راهبردهای شناختی و فراشناختی به‌کارگرفته‌شده را بالا می‌برد. در مواجهه با شکست یا خطا، بخشش به فرد اجازه می‌دهد تا بدون فروپاشی انگیزشی یا درگیر شدن در سرزنش‌گری مخرب، شکست را به‌عنوان بخشی از فرآیند یادگیری بازتعریف کند، هیجانات منفی را تنظیم نماید (کاکاوند و همکاران، ۱۴۰۲) و با انعطاف بیشتری مسیر خود را اصلاح کند. بنابراین، هوش اخلاقی تنها تعیین‌کننده محتوای اهداف نیست، بلکه بر چگونگی دستیابی به آن اهداف از طریق ارتقای کیفیت فراشناخت، انگیزش و تنظیم هیجان نیز اثرگذار است.

این مطالعه با محدودیت‌هایی ازجمله تک‌جنسیتی بودن نمونه، وابستگی به پرسش‌نامه و عدم کنترل متغیرهای مداخله‌گر مانند تفاوت‌های فرهنگی-اقتصادی و تأثیرات بلوغ مواجه بود که تعمیم‌پذیری نتایج را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. در سطح کاربردی پیشنهاد می‌شود آموزش هوش اخلاقی و مهارت‌های خودکنترلی در برنامه‌های درسی مدارس گنجانده شود و کارگاه‌هایی برای والدین برگزار گردد. ازمنظر پژوهشی پیشنهاد می‌شود، انجام مطالعات آینده در نمونه‌های بزرگ‌تر، بررسی تطبیقی بین دو جنس و گروه‌های سنی مختلف و طراحی مطالعات طولی می‌تواند به درک جامع‌تری از روابط بین متغیرها منجر شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این مقاله دارای کد مصوب پروپوزال با شماره ۳۰۰۳ در دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی تهران می‌باشد. به‌منظور رعایت اخلاق حرفه‌ای و جلوگیری از هر گونه سوگیری احتمالی، تمامی پرسش‌نامه‌ها بدون نام و نام خانوادگی تکمیل و جمع‌آوری شدند. همکاری در این امر و پرکردن پرسش‌نامه‌ها کاملاً اختیاری و به‌دوراز هر گونه اجبار بود. به آزمودنی‌ها اطمینان داده شد که تمامی پاسخ‌ها به‌صورت محرمانه باقی می‌ماند و فقط نتیجه کلی کار اعلام می‌گردد و از آن‌ها خواسته شد با نهایت دقت و صداقت به پرسش‌نامه‌ها پاسخ دهند.

حامی مالی

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد حمیده عتابی در رشته مشاوره مدرسه از دانشکده علوم انسانی دانشگاه شهید رجایی تهران است و هیچ‌گونه کمک مالی از سازمانی‌های دولتی، خصوصی و غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

مشارکت‌نویسندگان

مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، تحقیق و بررسی و نگارش پیش‌نویس: حمیده عتابی؛ نقش نظارت، روش‌شناسی، اعتبارسنجی، تحلیل، و مدیریت پروژه: نجف طهماسبی‌پور؛ بازبینی، ویراستاری و نهایی‌سازی نوشته و بصری‌سازی: محمدحسین بابازاده.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

از تمامی دانش آموزانی که در پژوهش حاضر مشارکت و همکاری داشته‌اند قدردانی می‌شود

References

Abol Maali, K., & Adel Pileh Ruod, M. (2021). The effects of sand play therapy on improvement of behavioral problems, self-control, and emotional intelligence of 6-year-old children. *Journal of Childhood Health and Education, 2*(3), 54-76. [Link]

Akande, O. W., Muzigaba, M., & Igumbor, E. U. (2024). The effectiveness of an m-Health intervention on the sexual and reproductive health of in-school adolescents: A cluster randomized controlled trial in Nigeria. *Reproductive Health, 21,* 6. [DOI:10.1186/s12978-023-01735-4]

Akbarzadeh, M. M., Imani, S., & Naghian, M. H. (2025). [The mediating role of self-control in the relationship between helicopter parenting and smartphone addiction in emerging adult students (Persian)]. *Applied Psychology.* [DOI:10.48308/apsy.2025.237315.1718]

Al-Adamat, A., Al-Gasawneh, J., & Al-Adamat, O. (2020). The impact of moral intelligence on green purchase intention. *Management Science Letters, 10*(9), 2063-2070. [DOI:10.5267/j.msl.2020.2.005]

Areshtanab, H. N., Rezvani, R., Ebrahimi, H., Bostanabad, M. A., & Hosseinzadeh, M. (2022). Moral intelligence and its relationship to resilience among nursing students in Iran. *Journal of Psychiatric Nursing, 13*(1), 9. [DOI:10.14744/phd.2021.49368]

Azadmanesh, M., Abul-Maali Al-Husseini, Kh., & Mohammadi, A. (2020). [Investigating the validity and reliability of the Persian version of the self-control questionnaire in students (Persian)]. *Psychometrics, 8*(32), 107-123. [Link]

Bagchi, D., Srivastava, A., & Tushir, B. (2024). Deciphering the global research trends and significance of moral intelligence via bibliometric analysis. *Frontiers in Psychology, 15,* 1425341. [DOI:10.3389/fpsyg.2024.1425341]

Bertrams, A. (2012). How minimal grade goals and self-control capacity interact in predicting test grades. *Learning and Individual Differences, 22*(6), 833-838. [DOI:10.1016/j.lindif.2012.07.003]

Borba, M. (2005). *Building Moral Intelligence: The Seven Essential Virtues That Teach Kids to Do the Right Thing.* San Francisco: The University of Michigan. [Link]

Bouffard, T., Boisvert, J., Vezeau, C., & Larouche, C. (1995). The impact of goal orientation on self-regulation and performance among college students. *British Journal of Educational Psychology, 65*(3), 317-329. [DOI:10.1111/j.2044-8279.1995.tb01152.x]

Bridgett, D. J., Burt, N. M., Edwards, E. S., & Deater-Deckard, K. (2015). Intergenerational transmission of self-regulation: A multidisciplinary review and integrative conceptual framework. *Psychological Bulletin, 141*(3), 602–654. [DOI:10.1037/a0038662]

de Ridder, D. (2024). Can self-control make you happy? *Current Opinion in Psychology, 60,* 101875. [DOI:10.1016/j.copsyc.2024.101875]

Duckworth, A. L., Taxer, J. L., Eskreis-Winkler, L., Galla, B. M., & Gross, J. J. (2019). Self-control and academic achievement. *Annual Review of Psychology, 70,* 373–399. [DOI:10.1146/annurev-psych-010418-103230]

Ezelote, C. J., Osuoji, N. J., & Mbachu, A. J. (2024). Effect of peer health education intervention on HIV/AIDS knowledge amongst in-school adolescents in secondary schools in Imo State, Nigeria. *BMC Public Health, 24,* 1029. [DOI:10.1186/s12889-024-18536-4]

Feng, Y., & Yang, Q. (2024). The differential influence of achievement motivation on subjective well-being and the moderating role of self-control. *Scientific Reports, 14*(1), 22102. [DOI:10.1038/s41598-024-73193-2]

Foroughi, A., Azar, G., Parvizifard, A., Khanjani, S., & Sadeghi, K. (2019). Psychometric properties of the Persian version of the Southampton mindfulness questionnaire. *Clinical Psychology: Research and Practice Innovations, 11*(2), 32-39. [DOI:10.22075/jcp.2019.17050.1634]

Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences.* New York: Basic Books. [Link]

Gharibi, H., Naderian, A., & Saalahian, A. (2025). Predicting academic self-efficacy and self-regulation based on metamemory with the mediation of implicit intelligence beliefs. *Research in School and Virtual Learning*. [DOI:10.30473/etl.2025.70274.4142]

Gholipour, M., Jalalian, Z. S., & Taheri, F. (2023). The effectiveness of teaching the components of moral intelligence on self-control and scientific optimism in first secondary school students. *Islamic Lifestyle with a Focus on Health, 6*(4), 480-487. [Link]

Guo, Y. F., Yue, F. Y., Lu, X. Y., Sun, F. Y., Hu, X. L., & Jia, Y. N. (2024). Roles of self-efficacy and self-control in the association between relative deprivation and psychological well-being among undergraduate students during COVID-19 pandemic. *Scientific Reports, 14*(1), 24361. [DOI:10.1038/s41598-024-75769-4]

Hashemi, Y., & Keshavarz, S. (2025). The relationship between mothers' emotional intelligence and aggressive behaviors in preschool children: The mediating role of children's emotion regulation. *Journal of Childhood Health and Education, 6*(2), 333-347. [DOI:10.22034/jeche.6.2.333]

Hesampour, F., & Rezaei, A. M. (2023). The role of academic motivation, academic emotions, and moral intelligence in predicting students' academic performance. *Journal of Child Mental Health, 10*(4), 63-78. [Link]

Jafari, M., & Berimani, A. (2021). The relationship between modern teaching methods and self-regulated learning strategies with the mediating role of perceptions of classroom activities in students. *Curriculum and Educational Planning Research, 12*(1), 285-300. [Link]

Jamaris, M., & Hartati, S. (2017). The role of the undergraduate students' self-regulation and its influence to their academic achievements. *International Journal of Multidisciplinary and Current Research, 5*(3), 544-552. [DOI:10.14741/ijmcr/v.5.3.9]

Jamshidi, M. (2015). [A study of self-control in children and adolescents (Persian)]. Paper presented at: Second International Conference on Behavioral Sciences and Social Studies, 18 March 2016, Tehran, Iran. [Link]

Juliansen, A., Heriyanto, R. S., Muljono, M. P., Budiputri, C. L., Sagala, Y. D. S., & Octavius, G. S. (2024). Mental health issues and quality of life amongst school-based adolescents in Indonesia. *Journal of Medicine, Surgery, and Public Health, 2,* 100062. [DOI:10.1016/j.glmedi.2024.100062]

Kakavand, A., Mousavi, N., Shirmohammadi, F., Hejri, F., Haji Sharifi, R., & Qasemi Madani, H. (2023). Relationship between emotional self-regulation and online game addiction with the mediating role of loneliness in elementary school children. *Journal of Childhood Health and Education, 4*(1), 5. [DOI:10.32592/jeche.4.1.66]

Kargar, F., Fartash, S., & Sameti, N. (2023). The effectiveness of moral intelligence training program in moral emotion and responsibility of secondary elementary students in Tehran. *Journal of School Psychology, 12*(4), 125-137. [DOI:10.22098/jsp.2024.11338.5370]

Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling.* New York: Guilford Publications. [Link]

Laird, R. D., Marks, L. D., & Marrero, M. D. (2011). Religiosity, self-control, and antisocial behavior: Religiosity as a promotive and protective factor. *Journal of Applied Developmental Psychology, 32*(2), 78-85. [DOI:10.1016/j.appdev.2010.12.003]

Lennick, D., & Kiel, F. (2005). *Moral Intelligence.* Philadelphia: Wharton University of Pennsylvania. [Link]

Li, J., Gillebaart, M., & van Timmeren, T. (2024). Beliefs about self-control. *Current Opinion in Psychology, 60,* 101898. [DOI:10.1016/j.copsyc.2024.101898]

Liu, X. Q., & Wang, X. (2024). Adolescent suicide risk factors and the integration of social-emotional skills in school-based prevention programs. *World Journal of Psychiatry, 14*(4), 494–506. [DOI:10.5498/wjp.v14.i4.494]

Liu, X. Q., Guo, Y. X., Zhang, W. J., & Gao, W. J. (2022). Influencing factors, prediction and prevention of depression in college students: A literature review. *World Journal of Psychiatry, 12*(7), 860–873. [DOI:10.5498/wjp.v12.i7.860]

Mahdizadeh, M., Pakdaman, M., Ebrahimpor, M., & Saeidi, A. (2024). The effectiveness of self-regulation training based on creative representation on self-regulation and motivation of academic progress of primary school students. *Journal of Childhood Health and Education, 5*(2), 1. [DOI:10.32592/jeche.5.2.1]

Manavipour, M. (2017). [The relationship between self-control and moral intelligence with academic motivation of female students in the first year of Kavar high school (Persian)] [MA thesis]. Marvdasht: Islamic Azad University.

Masoudnia, M., Rahavi Ezabadi, R., & Khalil Marandi, P. (2025). Effect of physical activity on children's self-regulation skills in three domains: Cognitive, emotional, and physical. *Journal of Childhood Health and Education, 6*(2), 179-191. [DOI:10.22034/jeche.6.2.179]

McClelland, M. M., Geldhof, G. J., Cameron, C. E., & Wanless, S. B. (2015). Development and self-regulation. In R. M. Lerner (Ed.), *Handbook of child psychology and developmental science* (pp. 1–43). John Wiley & Sons, Inc. [DOI:10.1002/9781118963418.childpsy114]

Mehralian, G., Bordbar, S., Bahmaei, J., Askarpour, H., & Yusefi, A. R. (2024). The impact of emotional and moral intelligence on nurses' organizational commitment. *BMC Nursing, 23*(1), 800. [DOI:10.1186/s12912-024-02455-1]

Mirsamadi, H., Mohammadpour Yaghini, H., Janani, H., & Barqi Moghadam, J. (2024). Structural relationships of antisocial behaviors with emotion regulation strategies, the mediating role of moral intelligence in men. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry, 11*(4), 80–94. [Link]

Mohammadi, F., Salimi, R., Khazaei, S., & Bijani, M. (2025). Design and psychometric testing of a moral intelligence instrument for pre-hospital emergency medical services personnel: A sequential-exploratory mixed-method study. *BMC Emergency Medicine, 25*(1), 13. [DOI:10.1186/s12873-025-01171-6]

Mohammadi, M., Mohammadi, S., Mehri, A., & Bagheri Mazraeh, F. (2020). Investigation of moral intelligence's predictive components in students of Shahid Beheshti university of medical sciences (SBMU). *Journal of Medical Ethics and History of Medicine, 13,* 13. [DOI:10.18502/jmehm.v13i13.4389]

Prasertsin, U., Srihaset, K., & Roopsuwankun, P. (2024). Development of indicators and moral intelligence scales for junior high school students: mixed-method research. *BMC Psychology, 12*(1), 174. [DOI:10.1186/s40359-024-01640-w]

Rasyid, F. (2023). Learning styles, self-regulation and reading achievement: Evidence from Indonesia. In *Conference on English Language Teaching* (pp. 257–273). [Link]

Rezaei Rad, M. (2025). Design and implementation of personalized learning based on electronic learning tools and its impact on self-regulation abilities, academic self-efficacy and quality of students' learning. *Educational Innovations, 23*(4), 157-172. [DOI:10.22034/jei.2024.398401.2640]

Samiei, N., & Khorramabadi, Y. (2024). [Investigating the relationship between self-regulation strategies and social support with academic creativity in twelfth grade male students in Kermanshah (Persian)]. *Journal of New Advances in Psychology, Training and Education, 75*(7), 78-93. [Link]

Schoon, I., Nasim, B., & Cook, R. (2021). Social inequalities in early childhood competences, and the relative role of social and emotional versus cognitive skills in predicting adult outcomes. *British Educational Research Journal, 47*(5), 1259–1280. [DOI:10.1002/berj.3724]

Shabani, J., & Sajedi, H. (2023). The effectiveness of moral intelligence group training on the conduct disorder of female students: Moral intelligence and students' conduct disorder. *International Journal of Applied Behavioral Sciences, 10*(1), 28-36. [DOI:10.22037/ijabs.v10i1.38409]

Shi, Y., & Yang, H. (2025). Development, revision, and validation of a self-regulated learning questionnaire for Chinese undergraduate students. *Acta Psychologica, 256,* 104956. [DOI:10.1016/j.actpsy.2025.104956]

Sternberg, R. J. (2019). A theory of adaptive intelligence and its relation to general intelligence. *Journal of Intelligence, 7*(4), 23. [DOI:10.3390/jintelligence7040023]

Sun, C., Li, H., Wang, X., Shao, Y., Huang, X., & Qi, H., et al. (2024). Self-control as mediator and social support as moderator in stress-relapse dynamics of substance dependency. *Scientific Reports, 14*(1), 19852. [DOI:10.1038/s41598-024-70884-8]

Tangney, J. P., Baumeister, R. F., & Boone, A. L. (2004). High self- control predicts good adjustment, less pathology, better grades, and interpersonal success. *Journal of Personality, 72,* 271-324. [DOI:10.1111/j.0022-3506.2004.00263.x]

United Nations Children's Fund (UNICEF). (2018). *Demographics*. *UNICEF Data.* USA: UNICEF. [Link]

Willems, Y. E., Li, J. B., Bartels, M., & Finkenauer, C. (2024). Individual differences in adolescent self-control: The role of gene-environment interplay. *Current Opinion in Psychology, 60,* 101897. [DOI:10.1016/j.copsyc.2024.101897]

Yarahmadi, S., Nobahar, M., Raiesdana, N., & Delshad, E. S. (2025). Self-compassion in nursing students and its correlations with moral intelligence, and moral perfectionism: A cross-sectional study. *SAGE Open Nursing, 11,* 23779608251320517. [DOI:10.1177/23779608251320517]

Yazıcı-Kabadayı, S., Mercan, O., & Öztemel, K. (2025). Cyberbullying roles and psychosocial dynamics: a latent profile analysis of loneliness, resilience, and self-regulation in adolescents. *BMC Public Health, 25*(1), 1480. [DOI:10.1186/s12889-025-22745-w]

This Page Intentionally Left Blank